

Keskusvaalilautakunnan jäsenten vaali toimikaudelle 2025 – 2029

Kunnanhallitus 19.05.2025 § 94
157/00.00.01.00/2025

Julkinen

Valmistelija Hallintojohtaja Aki Jäppinen

Asian tausta

Vaalilain (714/1998) 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Valtuuston on asetettava kuntaan kunnan keskusvaalilautakunta, johon kuuluu viisi jäsentä ja tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Jäsenistä valtuuston on määrättävä yksi puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa vuoden 2025 kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä.

Vaalilain 13 §:ssä myös säädetty seuraavasti:

”Jäsen tai varajäsen joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa.”

Em. lainkohta tulee sovellettavaksi vasta kuntavaalien 2029 yhteydessä.

Jotta kunnan keskusvaalilautakunnan jäsenet ja varajäsenet edustaisivat kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneista äänestäjäryhmiä, se yleensä edellyttää, että kukin jäsen ja varajäsen edustaa eri äänestäjäryhmää. Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, keskusvaalilautakuntaan ei saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Yleisestä vaalikelpoisuudesta kunnan luottamustoimiin säädetään kuntalain 71 §:ssä. Sillä tarkoitetaan edellytyksiä, jotka henkilön on täytettävä, jotta hänet ylipäänsä voidaan valita kunnan luottamustoimeen. Kuntalain 73–77 §:ssä säädetään toimielinakohtaisista vaalikelpoisuuden rajoituksista.

Kuntalain 71 §:n mukaan vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- jonka kotikunta on asianomainen kunta. Kotikunta määräytyy kotikuntalain perusteella.
- jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan.

Laissa miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta määrätään, että kunnallisissa toimielimissä, valtuustoa lukuun ottamatta, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Kuntalain 32 §:n mukaisesti toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta tai muutoin toisin säädetä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Tanskanen Henri
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se 1. päättää valita toimikaudekseen 2025 - 2029 keskusvaalilautakuntaan viisi jäsentä ja viisi varajäsentä niin, että varajäsenet asetetaan siihen järjestykseen, jossa he tulevat tarvittaessa jäsenten sijaan ja 2. päättää määrätä yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.
Päätös	Hyväksyttiin.